

چالش‌های محیطی ژئوپولیتیکی و جهانی

János Rakonczai

پروفسور، دانشگاه Corvinus، ۲۰۱۸

ترجمه:

دکتر سید لطفی

دانشیار جغرافیای سیاسی و گردشگری، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

زین العابدین کی

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری،

واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

ویراستار علمی:

دکتر مجید ولی شریعت‌پناهی

دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری،

دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

ناشر:

صالحیان

۱۳۹۸

سرسناسه	:	راکونتسای، یانوش
عنوان و نام پدیدآور	:	Rakonczi, János چالش‌های محیطی ژئوپولیتیکی و جهانی [یانوش راکونتسای]؛ مترجمین حیدر لطفی، زین‌العابدین کرمی؛ ویراستار علمی مجید ولی شریعت‌پناهی.
مشخصات نشر	:	تهران: صالحیان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۳۲۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴۴۲۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Global and Geopolitical Environmental Challenges .
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۳۱۳.
موضوع	:	آلودگی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	:	Pollution -- Environmental aspects
موضوع	:	تغییرات اقلیمی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	:	Climatic changes -- Environmental aspects
شناسه افزوده	:	لطفی، حیدر، ۱۳۵۴ - مترجم
شناسه افزوده	:	کرمی، زین‌العابدین، ۱۳۵۱ - مترجم
شناسه افزوده	:	ولی شریعت‌پناهی، مجید، ویراستار
رده بندی کنگره	:	QH۵۴۵
رده بندی دیویی	:	۵۷۷/۲۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۰۲۰۵۴۷

عنوان: چالش‌های محیطی و ژئوپولیتیکی و جهانی

مترجمان: دکتر حیدر لطفی و زین‌العابدین کرمی

ویراستار علمی: دکتر مجید ولی شریعت‌پناهی

ناشر: صالحیان

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۴۲۸-۹

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

پیش گفتار

مقدمه

۱

۳

I حقایق و عقاید در رابطه با جهانی سازی

۳

۱. فرایند جهانی سازی

۱۲

۲. اقتصاد دنیای جهانی شده

۲۱

۳. تشخیص مشکلات جهانی و مدل های جهانی

۳۰

II مشکلات زیست محیطی جهانی ما

۳۱

۴. افزایش جمعیت و سایر مسایل مربوط به جمعیت

۳۱

۴.۱. رشد جمعیت

۴۰

۴-۲. تجزیه و تحلیل جمعیت شناختی در جهان

۴۲

۴-۳. رشد شهری و کلان شهرها

۴۶

۴-۴. افزایش برابری در مدل های مصرف

۴۹

۴-۵. بیماری های عفونی، اپیدمی

۵۲

۴-۶. مهاجرت بین المللی

۵۹

۵. تغییر آب و هوای جهان و مشکلات جمعیتی

۶۰

۵-۱. ترکیب و تغییرات موقت در جو

۶۱

۵-۲. پیشینه تغییر آب و هوای جهانی

۶۱

۵-۲-۱. اثر گلخانه ای

۶۷

۵-۲-۲. تغییر اقلیم گذشته بر روی زمین

۶۹

۵-۲-۳. فرآیند، پیشینه و پیامدهای اصلی تغییر اقلیم کنونی

۷۰

گازهای گلخانه ای

۷۲

گرم شدن جهانی و پیامدهای آن

۸۰

اسیدی شدن آب دریا

۸۰

آل نینو

۸۱

کمربند نقاله اقیانوس بزرگ

۸۴

تغییر شرایط بارش

۸۶

گسترش بیابان ها

۸۸

نقش آتش فشان در تغییر آب و هوا

۸۹

۵-۲-۴. چه کسی یا چه چیزی مسئول است؟

۹۶	۵-۳. مشکل لایه ازن
۹۶	۵-۳-۱ پس زمینه تغییرات غلظت ازن
۱۰۱	۵-۳-۲. حفره ازن
۱۰۷	۵-۳-۳ چه کسی مسئول تخلیه لایه ازن است؟
۱۱۰	۵-۴. باران اسیدی
۱۱۸	۵-۵. آلودگی هوا
۱۱۸	۵-۵-۱ آلودگی هوا از مبدا طبیعی
۱۱۹	۵-۵-۲. مسمومیت از پیامدهای بهداشتی آلودگی هوا توسط انسانی
۱۲۲	۵-۵-۳. آلودگی هوای داخل ساختمان (فضای بسته)
۱۲۳	۶. مشکلات جهان آب
۱۲۵	۶-۱. مشکلات آب شیرین
۱۲۵	۶-۱. ۱. منابع و استفاده
۱۳۶	۶-۱. ۲. خشک شدن دریاچه های آیدو، زیان دیدن رودهای عظیم
۱۳۷	دریای آرال
۱۴۲	دریاچه چاد
۱۴۸	دریاچه ارومیه
۱۵۱	دریاچه پوی گان Poyang
۱۵۳	رودخانه زرد (هوانگ هی Huang He)
۱۵۵	رودخانه کلرادو
۱۵۷	رود نیل
۱۵۸	۶-۳. ۱. مخازن و سدهای بزرگ
۱۵۹	۶-۴. ۱. آلودگی آب به عنوان عامل محدود کننده مصرف آب
۱۶۴	۶-۵. ۱. علایم بحران آب
۱۶۷	۶-۶. ۱. چالش های سواحل و جزایر
۱۷۰	۶-۷. ۱. خطر سیل
۱۷۲	۶-۸-۱. تعارضات آب و "جنگ آب"
۱۷۵	۶-۲. مشکلات زیست محیطی در دریاها و جهان
۱۷۶	۶-۲. ۱. صید ماهی بیش از حد
۱۸۱	۶-۲. ۲. آلودگی دریاها
۱۸۸	۷. جنگل زدایی: یک مشکل جهانی

- ۱۹۶ ۸. مساله زباله
- ۲۰۵ ۹. محدودیت‌های منابع طبیعی تجدید ناپذیر
- ۲۰۶ ۹-۱. نفت و منحنی Hubbert
- ۲۱۵ ۹-۲. فلزات نادر زمینی (REM)
- ۲۱۷ ۹.۳. منابع ماسه‌ای
- ۲۲۰ ۹-۴. تا چه مدت مواد خام کافی وجود خواهد داشت؟
- ۲۲۱ ۹.۵. پیامدهای زیست محیطی تولید مواد خام
- ۲۲۲ ۱۰. کاربرد و پیامدهای انرژی هسته‌ای
- ۲۲۳ ۱۰-۱. استفاده غیر نظامی از انرژی هسته‌ای
- ۲۲۶ ۱۰-۱. حادثه هسته‌ای
- ۲۳۳ ۱۰-۳. بهر برداشتن بصری از انرژی هسته‌ای و عواقب آن
- ۲۳۵ ۱۱. خاک: یک منبع طبیعی تجدیدپذیر مشروط
- ۲۴۴ ۱۲. تنوع زیستی
- ۲۴۵ ۱۲-۱. کاهش تنوع زیست
- ۲۴۸ ۱۲-۲. نقش کلیدی انسان در تغییر تنوع زیستی
- ۲۵۰ ۱۳- رد پای اکولوژیک: شاخصی از سلامت محیط
- ۲۶۱ III پاسخ انسان به چالش‌های محیطی
- ۲۶۱ ۱۴. حفاظت از محیط زیست به عنوان یک عامل جدید
- ۲۶۴ ۱۵. علم چه می‌تواند بکند؟
- ۲۶۶ ۱۶. اقدامات سیاسی
- ۲۶۸ ۱۶-۱. اجلاس (فراخوان‌های) زمین
- ۲۶۸ ۱۶-۱-۱ استکهلم ۱۹۷۲ (کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط زیست انسان)
- ۲۶۹ ۱۶-۱-۲. ریودو ژانیرو ۱۹۹۲ (کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط زیست توسعه)
- ۲۷۲ ۱۶-۱-۳. اجلاس جهانی در ژوهانسبورگ سال ۲۰۰۲ (فراخوان بین‌المللی سازمان ملل در مورد توسعه پایدار)
- ۲۷۴ ۱۶-۱-۴. ریودو ژانیرو ۲۰۱۲ (کنفرانس سازمان ملل متحد توسعه پایدار- آینده‌ای که ما می‌خواهیم)
- ۲۷۶ ۱۶-۲. مهم‌ترین اجلاس و کنوانسیون‌های زیست‌محیطی با توجه به بخش
- ۲۷۶ ۱۶-۲-۱ کنوانسیون ازن و پیامدهای آن

۲۷۹	۲-۲-۱۶. کنوانسیون در ارتباط با گازهای گلخانه‌ای
۲۸۷	۳-۲-۱۶ موافقتنامه‌های مربوط به تأثیرات باران اسیدی
۲۹۱	۳-۲-۱۶ موافقتنامه‌های بین‌المللی مهم درباره محیط زیست دریایی
۲۹۳	۵-۲-۱۶ کنوانسیون‌های بین‌المللی در مورد آب شیرین
۲۹۶	۶-۲-۱۶ کنوانسیون حفظ طبیعت
۲۹۷	۷-۲-۱۶ کنوانسیون‌های بین‌المللی دفع زباله
۲۹۸	۸-۲-۱۶ پذیرش کنوانسیون‌های بین‌المللی
۳۰۰	۳-۱۶ فراتر از: بیشتر برای سیاست‌گذاری زیست محیطی بین‌المللی
۳۰۱	۴-۱۶ اهمیت سیاست ملی محیط زیستی کشورها
۳۰۲	۱۷- دام‌های اقتصاد
۳۰۲	۱-۱۷ محدودیت‌های تولید
۳۰۴	۲-۱۷ ارزان فروش محصولات زیست‌محیطی
۳۰۵	۳-۱۷ تله سود
۳۰۶	۱۸. الان کجا هستیم؟
۳۱۰	۱۹. باید برویم یا باید بمانیم
۳۱۳	منابع

پیش گفتار

سخن ناشر

از ملاحظات زیست محیطی نمی توان در گفتگوهای فعلی در مورد فرآیندهای ژئوپلیتیکی، چالش های جهانی و آینده طولانی مدت جهان اجتناب کرد. بنابراین، تجزیه و تحلیل ویژگی های محیطی مسایل جهانی معاصر که ما با نشریه های خود به آنها می پردازیم، بسیار مهم است. این کتاب نمای کلی از وضعیت فعلی این مساله در محیط جهانی ما را ارائه می دهد و به مثال هایی اشاره می کند که چالش های رایج سراسر جهان را نشان می دهند.

نویسندگان همچنین یافته های مدل های قدیمی جهانی موجود درباره آینده توسعه و سیاست های جهانی و فعالیت هایی را که تاکنون برای رسیدگی به چالش های محیطی پیشنهاد شده اند، خلاصه می کند. این کتاب با نتیجه گیری در مورد سال های بسیار نامطمئن پیش روی ما به پایان می رسد. نویسنده معتقد است که ممکن است هنوز زمینه هایی برای دست یابی چشم انداز بلندمدت خوشبینانه وجود داشته باشد. با این همه، بدون تلاش زیاد ممکن نخواهد بود. بنابراین، با این کتاب، دوست داریم تا آنجا که ممکن است خوانندگان بسیاری از جمله گروه های تخصصی مختلف، متخصصان آینده و همچنین عموم مردم را به دست آوریم.

مدرسه ما به انتشار دانش جغرافیایی در ایران و آواهدی از اهمیت اطلاعات جغرافیایی متعهد است. پروفسور Rakonczai از یک رویکرد جغرافیایی برای توصیف چالش ها و سیاست ها استفاده می کند: او بسیاری از مسایل مختلف و همسویی را در سطح منطقه ای و جهانی تفسیر می کند و ارزیابی هایش از نظر فضایی متفاوت هستند. این امر دلیل مناسبی است که چرا به کار گیری یک ذره بین جغرافیایی و مبتنی بر اطلاعات در هنگام تجزیه و تحلیل ساختارها و مشکلات زیست محیطی، بسیار ضروری است.

پروفسور Rakonczai مربی برخی از اعضای مدرسه ما بوده و ما از او هم به عنوان دانشجو و هم افراد حرفه ای یاد گرفته ایم. خوشحال خواهیم شد اگر این کتاب دانش و نگرش خود را به مخاطبان گسترده تری ارائه نماید.

Márton Péti

مدیر موسسه CUB GEO